

A woman with long dark hair, wearing a dark top, is seated at a dark wooden table in a dimly lit room. She is looking off to the side with a thoughtful expression. On the table in front of her are several items: a bottle of whisky with a label that includes the word 'Min', two snifter glasses filled with whisky, and a glass with ice and water. The background shows a wall with a framed picture and a doorway.

Nour El Refai

Komiker Skådespelare Whiskyälskare

Hon har titulerats whiskyexpert i media och valt ut en egen buteljering i Skottland.

Nour El Refai är skådespelaren och komikern som verkligen älskar whisky.

TEXT: ANDERS MELLDÉN
FOTO: ERIK DAHLSTRÖM

Nour El Refai minns tydligt första gången hon provade whisky. Hon var ung, bara i början av tonåren och fick smaka lite, lite Famous Grouse.

– Det var med min plastpappa, han drack Famous Grouse och Lauder's. Det kanske låter hemskt att jag bara var tolv-tretton år, men jag blev nyfiken på whisky. Och jag förstod att det här dricker man inte för att bli packad utan för att njuta. Kommer inte håg hur det smakade, men att det kändes ballt att han lät mig smaka, liksom lät mig in i den där mystiska vuxenvärlden.

"Plastpappan" är Nour El Refais mammas särbo. Nour El Refai föddes 1987 i Tripoli, men där levde hon bara några månader innan mamman tog barnen till Sverige där Nours biologiska pappa jobbade. Hon växte dock inte upp med honom, och från tioårsåldern kom mammans särbo in i familjen.

– Jag ville väl impa på honom. Började läsa om whisky långt innan jag kunde handla på bolaget. Jag tyckte det var så romantiskt med alla lagar och myter runt whisky. Att det liksom måste tillverkas på ett visst sätt. Sedan har jag alltid dragits till Skottland, en lite deppig och regnig miljö som jag gillar.

Hon lärde sig skillnaden mellan blended och single malt, skillnaderna i de olika kvaliteterna. Hon började samla på whisky, har titulerats som whiskyexpert i media, och för ett drygt år sedan fick Nour El Refai chansen att välja ut en egen buteljering för den svenska marknaden.

VI SES PÅ AKKURAT PÅ SÖDERMALM I STOCKHOLM. Nour El Refai är sen, men orsaken är behjärtansvärd och hon sms:ar flera gånger. När hon kommer fram lämnar hon över en "förlåtattjagärsen-cupcake" som hon bakat själv. Den behjärtansvärda orsaken är att hennes katt Jalmert (namngiven efter mansforskaren Lars Jalmert som är en idol) kastrerats på förmiddagen. En händelse som kanske var allra värst för Nour El Refai som betecknar sig själv som en "fruktansvärd mes".

Med en tallrik pommies och en skål oliver slår vi oss ned med varsina tre olika öl vid ett bord. Första glaset innehåller Helsing Pilsener – lätt, frisk och med bra beska.

– Det här är min stil, säger Nour El Refai när vi smakar.

Hon berättar om den egna whiskyn som är resultatet av ett stipendium.

– I och med att mitt whiskyintresse läckt ut blir jag inbjuden till en del provningar, men jag är för blyg för att gå. Så när jag såg att Glen Garioch och en whiskytidning utlyste ett stipendium sökte jag. De kontaktade mig, visste inte då att jag var komiker på TV utan tyckte det var så kul att en tjej för första gången sökt stipendiet. Jag blev kallad till intervju och sedan var det klart.

Tillsammans med whiskybloggaren Håkan Dahlberg reste hon till Aberdeen i Skottland i december 2011. Väl på plats fick de välja mellan sex olika fat, tre från 1997 och tre från 1998.

– Vi båda tyckte direkt att 1997 var godare, sen var det bara att välja godaste fatet av de tre. En rolig sak var att vi blindtestades senare på samma whisky-sorter och både jag och Håkan rangordnade exakt lika som vi gjort tidigare på dagen.

Buteljeringen släpptes i Systembolagets beställningsortiment i höstas. Är du nöjd med resultatet?

– Ja! Både jag och Håkan har varit lite försiktiga med att marknadsföra den. Vi vill inte att den tar slut, det finns ju bara 120 flaskor. Det här är verkligen det häftigaste jag varit med om. Har köpt en glaskupol som jag har en flaska i hemma, som jag aldrig ska öppna. Nu ska jag bunkra upp lite mer.

Hur var själva besöket?

– Vi var där en helg, togs om hand, serverades bra mat, blev guidade ... Det var liksom: God morgon, smaka lite whisky. Sköna typer som tyckte det var roligt att jag gillar whisky, inte den där "sätta dit"-grejen som jag känt så många gånger förut. Nån som plötsligt kommer fram med ett glas: "Vad är det här för något?" Det är inte min grej.

GLEN GARIOCH-BESÖKET VAR FÖRSTA riktiga destilleribesöket i Skottland, även om Nour El Refai varit där förr.

– Då har jag varit i Skottland ensam. En gång ville jag besöka mitt favoritdestilleri Balvenie. Men turistbyråpersonalen avrådde mig för att åka som ensam tjej, det var alldeles för långt, krångligt och osäkert tyckte de. Så jag får väl ta med någon nästa gång.

En artikel i Arbetarbladet i våras berättar också om Nour El Refais besök i det nystartade destilleriet Gammelstilla i Hofors. En kvinna från destilleriet som fått höra om Nours intresse kontaktade henne.

– Jag skulle komma dit som någon form av whiskyexpert – så jävla smickrande. Så jag åkte dit och det var så romantiskt, råvackert helsvenskt. Och bara namnet, Gammelstilla ... Jag fick smaka råspriten också. Det var så ballt, jag tror verkligen det kommer att bli bra. Jag har ingen annan koppling till Hofors än whiskykopplingen, och i lokaltidningen var jag "whiskyexperten" ...

Onekligen får hon möjlighet att göra roliga saker som offentlig person. I somras var hon "praktikant" när TV4:s lördagsnyhetsmorgon visade inslaget Mitt Kök. I ett avsnitt besökte hon Nils Oscar bryggeri och fick en snabbkurs i ölbrygging.

– Jag var jätteglad över det – att få möta så fina människor som bara älskar öl. Underbart! Man gick runt med ett glas hela tiden och provsmakade. Jag blev ju full till slut.

Du sa då att det var du och hockeykillarna som gillade rejält humlad IPA. Är det så?

– Egentligen är det alla killar som gillar IPA, hipsters också. Det ska liksom vara så mycket humle som möjligt. Men jag har tjejkompisar som också gillar alla möjliga öl, så det stämmer väl inte riktigt. Jag gillar humle, men åt jäst som litet barn. Fick ont i magen, men de där små jästpaketerna var som knark för mig. Jag var tvungen att äta upp det. Kanske är det därför jag gillar veteöl med jästfällning ...

”Mitt intresse för mat har alltid funnits, har alltid älskat att äta och har inga restriktioner – jag vill fan bara äta gott!”

VI SMAKAR MODUS HOPERANDI, EN IPA från SKA Brewing Co i Colorado.

– Det här är gott men väldigt mycket smak, jag kan bara dricka lite. Egentligen gillar jag inte beska saker, det är bara i öl det funkar. Ett öl man njuter av lite åt gången.

När kom ölintresset?

– Jag drack öl när jag var sexton-sjutton, sedan blev jag liksom äcklad av fatöl som bara stod och blev varm. Så jag slutade helt med öl. Men nu ser det ju annorlunda ut, jag kan köpa vilken öl jag vill när jag är ute, så intresset har ökat igen. Men jag går sällan ut för att botanisera bland öl, hänger mest på Bröderna Olssons (klassisk krog på Södermalm känd för att blanda vitlök i precis allt). Där trivs jag.

Vi avslutar ölserien med en Cantillon Framboise. Fruktlambicen är av det torra slaget, med frisk syra och läckra hallontoner.

– Den här är häftig! De sötare fruktvarianterna funkar inte, de är skitäckliga tycker jag.

Whiskyn ligger ändå varmast om hjärtat, hon har ett fyrtiotal sorter hemma i samlingen, fler ska det bli – och några är inte öppnade – ännu.

– De är mest häftiga att ha, de kommer aldrig smaka så mycket som de kostade ... Men nån jävla gång smakar jag nog ändå. Jag har aldrig fått feeling hitills, men jag gillar att de står där i mitt vardagsrum. Samtidigt är det ju så här: Det kommer aldrig att komma en tidpunkt för att öppna den allra finaste whiskyn, och skulle en sån tidpunkt komma är det i så fall helt onödigt att dricka whisky just då. Så en tråkig tisdagskväll passar bra.

Vem dricker du whisky med?

– Tyvärr mest med folk som inte delar mitt intresse – folk på teaterhögskolan, utan pengar. Jag öppnar fina flaskan, de är med på tåget men fattar inget. Men det är de människorna jag älskar mest på jorden så det är klart jag dricker whisky med dem. Har dock en bästa kompis som jag brukar resa med, som också gillar whisky.

Hon gillar de stora traditionella tumblerglasen.

– Riktiga klossar – såna gillar jag. Dricker inte med is, kanske lite vatten om det är något finare som blir godare av det. Jag har faktiskt hittat en liten miniatyrkanna, inte alls tänkt till whisky, som jag hänger på sidan av glasets. En slags egen uppfinning som jag är lite stolt över.

Främst är det highlandwhisky som gäller. Whiskyn hon valde på Glen Garioch har legat på bourbonfat vilket hon tycker är lite konstigt eftersom hon inte alls gillar bourbon.

– Jag tycker det är sliskigt och sött och smakar rutten banan. Generellt gillar jag skotsk whisky, gärna lite ljusare i både smak och färg. Den behöver inte ha lagrats i hundra år. Jag gillar också en del japanskt som jag testat.

Har ditt gastronomiska intresse ökat i takt med din inkomst?

– Ha ha, ja absolut. Mitt intresse för mat har alltid funnits, har alltid älskat att äta och har inga restriktioner – jag vill fan bara äta gott! Det kan vara samma nörderi med maten som med whiskyn. Det finns inget trevligare än att träffa någon man gillar och äta och dricka något gott. Och ja, jag har råd med det nu. Jag var ju egentligen aldrig någon fattig student, utan gick direkt från gymnasiet till att börja jobba, så intresset kunde blomma ut ganska snabbt.

Som offentlig person får hon också nys om exklusiva krognyheter som intressanta chefs tables. – Folk är måna om att jag ska gilla maten när jag går ut. Jag skiter i vad de har för motiv, jag tycker bara det är jättetrevligt att folk är trevliga mot mig.

Du reser en hel del. Har du några smultronställen när det gäller mat och dryck i Sverige?

– Jag har ju varit i Örebro en hel del på sistone eftersom jag spelat Mozart i Amadeus på Örebro länsteater. Där gillar jag Bishop's, de har ju ett fantastiskt utbud och hon som har stället är supertrevlig, även om det finns ett par riktigt otrevliga killar i baren som gjort att jag har gått dit mindre och mindre. Stallyktan i Örebro går jag ofta till, ett supernysigt ställe.

Hon funderar ett tag. Vill kanske inte avslöja alla favoriter utan hålla lite för sig själv. Så spricker hon upp.

– Hotell Gästis i Varberg. Ett spa som drivs av en gammal kommunistgubbe som tycker att det är en mänsklig rättighet att gå på spa. Helt fantastiskt ställe – inte ens dyrt.

Apropå whisky och turnéliv. Du var en av rösterna i IQ-kampanjen om att man ska tala med vänner som dricker för mycket.

– Ja, det var en personlig grej med en vän som alltid drack för mycket. Man är olika, många har inte något stopp. Själv åker jag hem om jag någon gång blir för packad, men många stannar kvar, fortsätter och får en riktigt jobbig dageneferångest. Samtidigt är det tuftt, för en sån här person är oftast väldigt rolig att festa med, så indirekt uppmuntrar man lätt beteendet.

Hur är det när du är ute på turné? Är det vanligt med alkoholproblem i branschen?

– Ja, framförallt bland männen är det ju helt okej att dricka. De flesta av de äldre kvinnliga kollegorna har helt lagt av för att de någon gång har fuckat upp nånting eller sett någon som gjort det. Männen fortsätter ofta, vilket är tråkigt. Men generellt, de äldre och folkkära, de äter middag, dricker vin och går sen till hotellet och lägger sig. De yngre blir ofta väldigt fulla. Det är väl lite nyhetens behag med att vara känd, alla vill ha en, alla vill festa med en.

Du upplevs ha ett starkt engagemang i det mesta du gör. Hur politisk är du, skulle du kunna sätta dig i ett parti?

– Förr var jag väldigt engagerad. Då kunde jag känna att jag inte kunde stå på en scen och ta plats om jag inte gjorde något viktigt. Jag har släppt det lite nu för att det liksom står i pannan på mig. Att tillhöra ett parti gör däremot att man är bunden till ett program, och det funkar inte för mig. Jag föreläser ju om jämställdhet och vill kunna göra det på mitt sätt för vem som helst. Den friheten är skönast.

Så du kommer inte att synas i ett politiskt parti?

Svaret dröjer lite. Anar jag en tvekan?

– Nej, ha ha. Nej, definitivt inte.

Jag minns när jag såg dig i någon Beck- eller Wallanderfilm för några år sedan. Jag blev förvånad, men du är egentligen skådespelare från början även om de flesta har upptäckt dig som komiker?

– Ja, sedan var det en tid då jag bara fick komiska uppdrag. Så jag fick den titeln – komiker. Först försökte jag förneka det, men nu tycker jag det är en ball titel. Och nu är jag väl både skådespelare och komiker.

DEN OFFENTLIGA KARRIÄREN STARTADE med underbara TV3-serien Hus i helvete där ungdomar lämnades hemma medan deras föräldrar "reste bort". Nour El Refais uppgift var att som skådespelare tillsammans med bland annat Björn Gustafsson, Johan Matton och Cecilia Forss göra FF-helgen till en helt obskyr dolda-kamerangrej med sedvanligt "alltvarbarapålätsas" –slut, blommor från Sofia Wistam och chans att vinna pengar.

Den som lyssnat på Nour El Refais Sommar i P1 har också hört hela historien om Melodifestivalen 2008 då Björn Gustafsson upphöjdes till stjärna medan Nour El Refais medverkan missuppfattades och totalsågades i media.

När kände du att du överhuvudtaget ville göra en intervju eller möta media igen efter Melodifestivalen?

– Jag upplevde inte att det var så många som ville göra intervjuer med mig efter Melodifestivalen, ha ha ... Nej, men jag är jättenaiv. Det händer fortfarande att jag tycker att jag har ett bra samtal med den jag intervjuas av, och personen egentligen är ute efter att sätta dit mig. Jag bojkottar kvällspressen, men även de stora morgontidningarna har ju skrivit trista saker. Det beror helt enkelt på vad det är för journalist. Jag kan bli så ledsen när sånt händer – varför ska du intervjuas om du vill mig illa? Men de som intervjuade mig tiden efter Melodifestivalen gjorde det för att jag höll på med en stor teaterföreställning med Riksteatern så fokus flyttades ganska snabbt.

Samma period turnerade du också med Lars Winnerbäck.

– Ja, det var med en text jag skrivit själv som egentligen inte alls passade in. Min akt var först, sen var det Emil Jensen, sedan Miss Li och sedan någon ytterligare artist innan det var dags för Lars Winnerbäck. Det var vidrigt, liksom: "Vem är den där tjejen i lösmustasch som vi inte hör vad hon säger?" Men vad gör man när man är nitton och har skrivit något själv, och Lars Winnerbäck hör av sig och vill att man ska vara del i hans turné?... Jag skulle inte utsätta mig för det nu, men samtidigt var det skitroligt. Vi åkte runt i en bandbuss och åt catering och hade vip överallt.

I ditt Sommarprogram 2009 satte du upp ett antal mål som du skulle uppnått inom X antal år. Har du exempelvis varit i Japan?

– Nej, inte än. Men jag är på väg. Efter Sommarprogrammet fick jag lite erbjudanden, bland annat om att vara med i nån gameshow i Japan, men det tackade jag nej till.

Du hade även som mål att vara med i en stor teaterproduktion – var Amadeus en sådan?

– Ja, det är den största jag varit med i och den blev så populär att vi satte upp den en extra säsong. Jag spelade ju huvudrollen, så ja, det blev en stor teaterproduktion.

Och du skriver en roman?

– Ja, den ska jag skriva klart nu. Har inte kunnat sätta mig på heltid tidigare, men nu ska jag skriva. Så förhoppningsvis kommer boken till sommaren. En kärleksroman.

När skriver du en whiskybok?

– Min bok är faktiskt lite av en whiskybok. Det förekommer en hel del whiskyreferenser som man särskilt kan uppfatta om man är lite nördig. Och den utspelar sig delvis i Skottland.

10 snabba med Nour El Refai

Läser: Romaner. Jag gillar tjocka böcker med mycket nörderi. Ett tips är Mandarinstunder av Lilian Bäckman, om att sörja en katt.

Reser: Gärna, men helst inte långt. Mamma bor numera i Dubai och känslan att jag ska åka dit en massa gånger för att hälsa på är lite jobbig.

Film: Naturfilm. Har alla Attenboroughs boxar.

Bil: Nej, cykel. Tror det är en Skeppshult Promenad.

Bränner pengar på: Jag hjälper min familj ekonomiskt. Läger annars pengar på boende och antika möbler. Är något av en samlare.

Skrattar åt: Skrattar mest med mina vänner och mina syskon. Går inte på standup.

Kläder: Nja, har inget genuint intresse. I så fall accessoarer.

Vin: Gillar pinot noir

Whiskydrinkar: Old Fashioned för att det är en häftig drink, men helst blandar jag inte whiskyn i drinkar.

Oanad whiskytalang: Gillar att röra ihop mina egna whiskyostar.

Nour El Refai

Född: 1987.

Bor: Alvik, Stockholm.

Familj: Pojkvän, katten Jalmert.

Karriär i korthet: Generation Y (film, 2004), Hus i helvete (TV3, 2005), När mörkret faller (film, 2006), Melodifestivalen (SVT, 2008), Ballar av stål (Kanal 5, 2008-2010), Almost Like Boys (Riksteatern, 2008), Sommar (P1, 2009), Wallander – Dödsängeln (film, 2010), Musikhjälpen (SR & SVT, 2010), Stockholm-Båstad (TV4, 2010), Grease (scen 2010), Amadeus (scen, 2011-2012), Zpanska Flugan (scen, 2012), Labyrint (SVTB, 2012), Morgonpasset (P3, 2008-2012).

Nour El Refai provar whisky

Tomatin 18 YO

HIGHLANDS / SKOTTLAND / NR.86048 / 639 KR

– Den här gillar jag. Karamell, kola och fudge – inte så mycket bord och däck. Highland, det smakar ljust och snällt. Såna här whiskies gillar jag, som jag kan dricka tre kvällar i veckan.

Midleton Barry Crockett Legacy

IRLAND / NR.85780 / 1300 KR

– Oh, jävlar. Här var det banan i doften. Som fluorlacket man fick när man var liten hos tandläkaren, som man slickade av fast man inte fick. Men den smakar inte så, vilket är lite synd. Känns spritig. Påminner lite om cognac och det gillar jag inte.

Nikka Yochi Single Malt 10 YO

JAPAN / NR.10413 / 599 KR

– Second handbutik luktar det. Som mina möbler – en god doft. Oj, jävlar vad god den var!!! Lite rökgig men på ett trevligt sätt. Jaha, japansk såklart, och så god! Den kändes inte alls rökgig i doften, sedan kom det i smaken. Som det fåtal rökiga highlandwhiskies som finns.

Booker's Bourbon

KENTUCKY / USA / RESTAURANGSORTIMENT / CA 500 KR

– Luktar väldigt sött. Det är nåt matigt, lite rödvinsås i doften. Väldigt söt smak – bourbon. Den var inte den äckligaste bourbon jag provat, absolut inte. Den luktade värre än den smakade. Skönt att den har så mycket spritighet, då känns inte den söta bourbonsmaken.

Brora 30 YO

HIGHLANDS / SKOTTLAND / RESTAURANGSORTIMENT / CA 4500 KR

– Luktar lite rökgigt – en god doft, men inte som en islaywhisky. Gud, den här var också jättegod. 56 procent – det känns inte! Asgod, den ger skön värme i hela kroppen. Spritig, men på ett gott sätt! Har inte druckit sånt här tidigare. Jag gillar ju rökgig whisky, men inte de som är för karlar som vill gråta samtidigt som de dricker, bara för att det är så stark rökgighet.

Nour El Refais ranking: 1. Brora 30 YO. 2. Nikka Yochi Single Malt 10 YO. 3. Midleton Barry Crockett Legacy/Tomatin 18 YO. 4. Booker's Bourbon.

